

Un vademècum econòmic

FABIÁN ESTAPÉ / Economista i exrector de la UB

AVUI, 19 de gener del 2010

En aquests temps de crisi, fa ja unes quantes setmanes que estem atents a la cada cop més evident evolució d'altres economies. En aquest cas ens referim a la grega. L'evolució de la democràcia hel·lena està curiosament lligada als passos de les dinasties dels Karamanlis i dels Papandreu. Aquestes dues famílies estan actuant, com em deia un company atenenc professor d'economia política, d'una manera que recorda l'Espanya del segle XIX, marcada per l'oscil·lació de poder entre Cánovas i Sagasta, quan, tal com es llegeix als corrosius articles d'Azorín, s'acceptava obertament que el poder oscil·lés d'un bàndol a l'altre.

A l'Atenes del segle XX, hem vist sucumbir i ressorgir en diverses ocasions els Papandreu (no els estranyi, en la majoria dels exilis polítics s'ha partit amb l'esperança d'un retorn triomfal, i no va ser diferent després del Règim dels Coronels, quan alguns Papandreu es van expatriar als Estats Units amb els ulls girats cap al Partenó).

S'ha d'assenyalar que el més dotat d'aquesta família per al diagnòstic econòmic, Andreas Papandreu, va condensar en un excel·lent volum editat el 1973 (dissortadament escassament o nul·lament llegit a Espanya) tot el seu aprenentatge fruit d'anys d'estudi a Harvard i en altres universitats dels EUA, sota el títol *El capitalisme paternalista* (una etiqueta asèptica que no complicarà el seu retorn). Es tracta d'un compendi de receptes per, després de recuperar el poder, dinamitzar l'economia hel·lena.

Rellegint les pàgines d'aquest llibre (sorprès un cop més del fet que no s'inclogui en la bibliografia bàsica per als alevins d'economista), trobem una anàlisi minuciosa que té colofó en una sèrie de pronunciaments magistrals que, al nostre parer, reproduïen, es vulgui o no es vulgui, la graella de condicionants econòmics que van ser fixats a Maastricht. En qualsevol cas, Andreas Papandreu ja va saber, en les albors dels anys 1970, sense embuts, que les seves pautes podien reorientar les finances gregues (i d'altres molts països, com s'ha confirmat amb el pas del temps).

No obstant això, un cop superada la unió econòmica i monetària, en aquests moments, el nou equip de govern d'Atenes ha de bregar en el difícil camp de batalla del PIB. El dèficit escandalós de l'economia grega no ha baixat del 10%. Per això, sense necessitat de més comparacions, podem predir quin serà el pas següent: reduir la xifra a la canònica del 3%. Però per a qualsevol aficionat a l'economia no és cap secret que aquest tipus de processos mai no s'acompanyen de rampells d'alegria i folklore. En aquest assumpte no hi haurà vaixella que estampar contra les parets d'una taverna del barri del Plaka...

Recomano, doncs, en aquests nefastos moments, com a llibre de capçalera per a aquells que regeixen els destins econòmics en cada país, *El capitalisme paternalista*, una guia per funcionar com s'està fent (o intentant fer) dins del gran espai econòmic que abraça París, Frankfurt, Roma... Un vademècum que mostra, un cop més, la saviesa tradicionalment destil·lada a Harvard.